

prima instanță: V. Sandu
instanța de apel: D. Manole, A. Bostan, Șt. Niță

dosarul nr. 3ra-1670/16

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pânzaru Mariana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și a dobânzii de întârziere și la cererea reconvențională a Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva Mariane Pânzaru cu privire la încasarea supraplății primite ilegal în calitate de indemnizație pentru creșterea copilului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 iulie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 martie 2016, prin care acțiunea inițială a fost admisă parțial, iar cererea reconvențională a fost respinsă ca fiind nefondată,

constată:

La 08 decembrie 2015 Pânzaru Mariana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a invocat, că în luna septembrie 2015 adresându-se la bancă în scopul primirii indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, stabilită pentru fiul minor – Pânzaru Luca, a fost informată că nu figurează în lista beneficiarilor de indemnizație, iar această listă fiind furnizată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Având în vedere că a fost lipsită de dreptul la indemnizație fără ai fi aduse la cunoștință, în modul stabilit, careva motive și temeuri, a depus la data de 30 septembrie 2015 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actelor ilegale ce au stat la baza încetării ori suspendării achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani și repunerea în drepturi de persoană asigurată - beneficiar a indemnizației pentru

creșterea copilului de la data când a fost dispusă această încetare ori suspendare neîntemeiată.

Susține că la data de 10 noiembrie 2015, a recepționat răspunsul nr. 9-1548/15 din 30 octombrie 2015, prin care Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat să satisfacă cerințele înaintate în cererea prealabilă.

Consideră că, refuzul pârâtului de a înceta violarea drepturilor sale, în calitate de persoana asigurată, exprimată prin suspendarea/anularea plății indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, este ilegal și neîntemeiat.

Menționează că, indemnizația pentru creșterea fiului - Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani, în sumă de 2900 lei, i-a fost stabilită în luna aprilie 2013, în temeiul art. 4 alin. (1) al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, în calitate de angajată a ÎCS „Red Union Fenosa” SA, cu care a încheiat un contract individual de muncă. ÎSDC „Red Union Fenosa” SA este unicul angajator cu care are stabilite raporturi de muncă, bazate pe un contract individual de muncă, în condițiile Codului muncii.

Totodată, subliniază că, într-adevăr, la data de 01 decembrie 2014, între dânsa și Instituția Publică „Centrul de Guvernare Electronică”, a fost încheiat Contractul nr. 83/IC/1.2.2 de prestare a serviciilor de consultanță, care prevedea obligația subsemnatei de a furniza în beneficiul Centrului de Guvernare Electronică, în perioada 01 decembrie 2014-30 noiembrie 2015, a unui șir de livrabile în domeniul analizei economico-financiare. Contractul în cauză este după natura sa juridică un contract de prestare a serviciilor, care cade sub incidența prevederilor Capitolului XI Cod civil. Potrivit acestuia, retribuiția este stabilită în dependență de valoarea totală a lucrărilor, serviciilor sau a bunurilor ce urmează a fi furnizate, iar plata acesteia se face în rate și este condiționată de aprobarea de către Beneficiar a dării de seamă despre progresul lucrărilor și acceptării livrabilele furnizate.

În consecință, relatează că între dânsa și Instituția Publică „Centrul de Guvernare Electronică” ca beneficiar nu au fost stabilite și nu există raporturi de muncă, iar în perioada de valabilitate și în procesul de executare a contractului nr. 83/IC/1.2.2 din 01 decembrie 2014, dânsa nu are statutul de persoană care cade sub incidența noțiunii de „asigurat” prin efectul Legii, după cum este stabilit la art. 4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08 iulie 1999, respectiv nu beneficiază de orice prestații sociale.

Precizează reclamanta, că faptul reflectării veniturilor în contul său personal, care este ținut de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu constituie temei de a interpreta ori considera că în cazul ei, raporturile civile de prestare a serviciilor în folosul Instituției Publice „Centrul de Guvernare Electronică” reprezintă, de fapt, o reluare a muncii în condițiile timpului de muncă integral ori angajare la o altă unitate.

Ca urmare, în condițiile în care dânsa este angajată doar la un singur angajator, în bază de contract individual de muncă - ÎCS „Red Union Fenosa” SA, iar în prezent, în temeiul art. 124 alin. (3) din Codul muncii, se află în concediu social, și anume - concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului - Luca Pânzaru până la vârsta de 3 ani, consideră acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale privind suspendarea/anularea plății indemnizației lunare pentru creșterea copilului în lipsa oricăror precondiții legale, cum ar fi: reluarea muncii în condițiile timpului de muncă ori angajarea la altă unitate neîntemeiate, iar răspunsul prezentat de pârât nr. 9-1548/15 din 30 octombrie 2015 ca fiind ilegal.

În susținerea cererii, a invocat prevederile art. 16 al Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 49 alin.(1) și (2) din Constituția RM, art. 2, art. 4 și art. 41 lit.d) al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, art. 5 alin.(1) lit.f), art. 18 și art. 27 al Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, precum și art. 619 Cod civil.

Solicită reclamanta, Pânzaru Mariana, admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și recunoașterea drept ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 9- 1548/15 din 30 octombrie 2015, cu obligarea ultimei să anuleze actele ilegale, care au stat la baza suspendării/anulării achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului - Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani. Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să plătească indemnizația lunară neplătită pentru creșterea copilului - Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, începând cu luna august 2015 și până la împlinirea de către acesta a vârstei de 3 ani, precum și dobânda pentru perioada de întârziere, în condițiile art. 619 alin. (2) Cod civil al RM.

În întâmpinarea cererii de chemare în judecată pârâtul Casa Națională de Asigurări Sociale, a înaintat referință în care a indicat că, acțiunea reclamantei este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Totodată, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, Casa Națională de Asigurări Sociale a înaintat o cerere reconvențională împotriva Marianei Pânzaru prin care a solicitat încasarea de la ultima a supraplății de 23 192,48 lei primite ilegal pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani.

În motivarea cererii a invocat că Pânzaru Mariana începând cu data de 24 ianuarie 2013, în baza cererii depuse și a deciziei de stabilire a indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani ca persiană asigurată a beneficiat de indemnizația respectivă în sumă de 2899,06 lei lunar, pentru copilul Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, pentru perioada 24 ianuarie 2013-24 ianuarie 2016.

Ulterior, la data de 01 decembrie 2014 Pânzaru Mariana a încheiat contractul de Prestări Servicii nr. 83/IC/1.2.2 cu Centrul de Guvernare Electronică, pentru o perioadă de 12 luni.

Respectiv, la data de 21 august 2015 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana a emis decizia nr. 2015/95/1/25407 cu privire la suspendarea plății indemnizațiilor adresate familiilor cu copii în legătură cu faptul revenirii beneficiarului în câmpul muncii începând cu 01 decembrie 2014.

Cu referire la art. 18 alin. (1-4) al Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și art. 7 alin. (3) al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, menționează că indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani este o formă de sprijin bănesc ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate, care pe o perioadă determinată de timp pierde total sau parțial veniturile.

Însă, conform documentelor prezentate și extrasului din contul personal de asigurări sociale, pentru anul 2014-2015 s-a constatat că Mariana Pânzaru a realizat venit asigurat la organizația „Centrul de Guvernare Electronică”, cu care a încheiat contractul de prestări servicii, despre care fapt nu a informat Casa Teritorială de Asigurări Sociale.

În așa mod, afirmă că pârâta a beneficiat ilegal de indemnizație pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani pentru perioada 01 decembrie 2014-01 august 2015 și nu a avut dreptul să beneficieze de indemnizația lunară, astfel formându-se supraplătă în sumă totală de 23 192,48 lei, care și urmează să fie restituită pe contul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Pe parcursul examinării cauzei, Pânzaru Marian a depus o cerere cu privire la majorarea cuantumului pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a datoriei la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului - Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, neplătită începând cu data de 01 august 2015 și până la 24 ianuarie 2016, ziua împlinirii de către acesta a vârstei de 3 ani în sumă de 16 819,84 lei, cât și dobânda pentru perioada de întârziere, în condițiile art. 619 alin.(2) Cod civil, în sumă de 1627,55 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 martie 2016, acțiunea inițială a fost admisă parțial, fiind recunoscut ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. 9-1548/15 din 30 octombrie 2015, obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Pânzaru Mariana indemnizația lunară pentru creșterea copilului - Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, până la împlinirea de către acesta a vârstei de 3 ani pentru perioada 01 august 2015 – 24 ianuarie 2016, în sumă de 16 739,78 lei și încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în folosul Marianeii Pânzaru dobânda de întârziere pentru perioada 01 august 2015 – 19 februarie 2016, în sumă de 1 627,55, în rest pretențiile Marianeii Pânzaru au fost respinse. Totodată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și cererea reconvențională înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Marianeii Pânzaru cu privire la încasarea supraplății primite ilegal.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei centru mun. Chișinău din 01 aprilie 2016 a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să anuleze actele care au stat la baza suspendării/anulării achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului – Pânzaru Luca, născut la 24 ianuarie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iulie 2016 a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanța de apel a apreciat că potrivit dispozițiilor art. 18 alin.(1), (3) și (4) al Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, unicul temei pentru suspendarea indemnizației pentru creșterea copilului este reluarea activității beneficiarului în condițiile timpului de muncă integral, înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului.

Cu referire la prevederile normei enunțate, instanța de apel a reținut că în cauza din speță nu a fost probat faptul că Contractul nr.83/IC/1.2.2. din 01 decembrie 2014 privind prestarea serviciilor de consultanță, încheiat între intimata Pânzaru Mariana și Instituția Publică „Centrul de Guvernare Electronică”, este un contract de muncă din care ar rezulta că intimata s-a aflat în raporturi de muncă cu instituția Publică „Centrul de Guvernare Electronică” sau că a activat în condițiile timpului de muncă integral.

În consecință, instanța de apel a apreciat ca fiind irelevante argumentele expuse în acțiunea reconvențională și invocate în cererea de apel, precum că intimata a beneficiat de recompensă în baza contractului menționat, deoarece norma legală aplicabilă nu prevede acest fapt ca temei de suspendare a achitării indemnizației.

La 28 septembrie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cerea inițială să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate, deoarece la examinarea cauzei nu au fost constatate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și au fost aplicate eronat normele de drept material, cât și apreciate arbitrar probele prezentate.

Apreciază că instanța de fond și de apel au examinat cauza superficial, nu au intrat în esența acesteia, fapt care în final a dus la emiterea unei hotărâri ilegale prin interpretarea eronată a normei de drept material, iar acesta fiind temei de admitere a recursului și de casare a deciziei instanței de apel.

Cu referire la prevederile art. 18 alin. (3) și (4) al Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, susține că indemnizația stabilită mamei, nu se suspendă doar în cazul reluării muncii cu program parțial, la unitățile în care activează la data nașterii copilului, dar nu și în cazul angajării (inclusiv prin contract de prestări servicii).

Prin urmare, afirmă că în cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, aflându-se în concediu pentru îngrijirea copilului, se angajează la o altă unitate (inclusiv și în baza unui contract civil de prestări servicii), plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului se suspendă.

Sumele indemnizației lunare pentru creșterea copilului achitate necuvenit pentru perioada în care a activat în temeiul Contractului de Prestări Servicii, urmează a fi restituite de către beneficiară la contul Casei Naționale de Asigurări Sociale sau reținute lunar din indemnizația stabilită.

Insistă că contractul de prestări servicii nr.83/IC/1.2.2 din 01 decembrie 2014 încheiat între Centrul de Guvernare Electronică și Pânzaru Mariana este un contract de muncă și este reglementat prin legislația muncii și poate fi asimilat unui contract individual de muncă.

În așa mod, consideră că intimata a beneficiat ilegal de indemnizație pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani pentru perioada 01 decembrie 2014 (data încheierii contractului prestări servicii) până la 01 august 2015 (data suspendării indemnizației), astfel formându-se supraplată în sumă totală de 23 192,48 lei (8 luni x 2 899,06 lei), care urmează să fie restituită pe contul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din actele cauzei copia decizie instanței de apel din 119 iulie 2016 a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților, inclusiv și în adresa recurentului Casa Națională de Asigurări Sociale la 18 august 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire (f.d. 120).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 septembrie 2016, în termen.

La 12 octombrie 2016 în adresa intimetei Pânzaru Mariana a fost expediată copia recursului declarat de către casa Națională de Asigurări Sociale cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 24 octombrie 2016 Pînzaru Mariana a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile intimitei Pînzaru Mariana, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță